

KUVEYT BİLGİ NOTU

EYLÜL
2022

GÜNCEL VERİLER

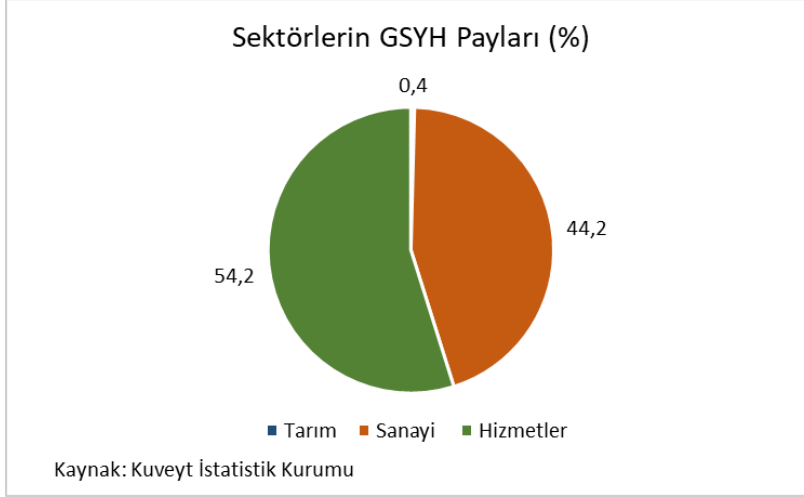
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	105,9	135,4	186,6
Büyüme	%	-8,9	1,3	8,2
Nüfus	Milyon Kişi	4,6	4,7	4,8
Kişi Başı Gelir	USD	22.684	28.579	38.755
Enflasyon	%	2,1	3,4	4,7
İşsizlik Oranı	%	1,2	1,2	-
Cari Denge / GSYH	%	3,2	16,1	31,3
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-12,8	-0,5	16,6
İhracat	Milyar USD	40	57	-
İthalat	Milyar USD	28	23	-

Kaynak: IMF KEG Nisan 22 , Trademap, Kuveyt İstatistik Kurumu

1. KUVEYT EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Petrol, Kuveyt ekonomisinin dayandığı temel sektördür. Dünyada 7. büyük petrol rezervine sahip olan ülkenin 2020 itibari ile 101,5 milyar varil rezervi bulunmaktadır. Günlük petrol üretiminin yaklaşık 3 milyar varil olduğu ülkede OPEC+ kısıtlamasından sonra günlük üretim 2,6 milyon varile düşürülmüştür. Buna rağmen, Kuveyt önemli petrol üreticilerindendir. Kuveyt'in neredeyse tüm serveti, doğrudan veya dolaylı olarak denizaşırı yatırımlar yoluyla ve petrol çıkarma-işlemeden gelmektedir. 1970'lerden bu yana petrol endüstrisinin istikrarlı ve hızlı genişlemesiyle Kuveyt dünyadaki en yüksek kişi başına düşen gelirlerden birine sahip olmuştur.

Bunun yanı sıra, 1,7 trilyon metreküp doğalgaz rezervi de bulunmaktadır. Ancak petrolün aksine, doğalgazın çok az bir miktarı ihraç edilmekte, büyük çoğunluğu ise, petrol sahalarında basıncı korumak, elektrik üretmek, petrokimya ve gübre üretmek için kullanılmaktadır.

Ülke topraklarının güneyi ve orta kısmında tarım için elverişli toprakların çoğu Irak işgali zamanında oluşan petrol kirliliği nedeniyle ekilebilir vasfını kaybetmiştir. Dolayısıyla tarımsal gelişme olanakları sınırlıdır. Tarım arazilerinin sadece küçük bir kısmı ekilebilir durumdadır. Ayrıca, toprak eksiklikleri ve tarım becerileri konusundaki eğitilmiş işgücü eksikliği nedeniyle bu arazilerin sadece bir kısmı fiili olarak işlenmektedir. Bu nedenle tarımın ekonomiye katkısı %0,4 civarındadır ve ekonominin çıktısı için önemsizdir.

Hizmetler sektörü gelişmiştir ve GSYH içindeki payı %54 civarındadır. Ülkede sanayi sektörü oldukça önemli olup çoğunlukla petrol ve doğalgaz üzerine yoğunlaşmıştır. Petrokimya dışındaki sanayileşme oldukça kısıtlı olup önemli sayılabilecek üretim tesisleri arasında az sayıda çimento fabrikası, süt ve süt ürünleri tesisi, un fabrikası ve demir-çelik tesisi bulunmaktadır. Sanayi sektörünün GSYH içerisindeki payı %44'tür.

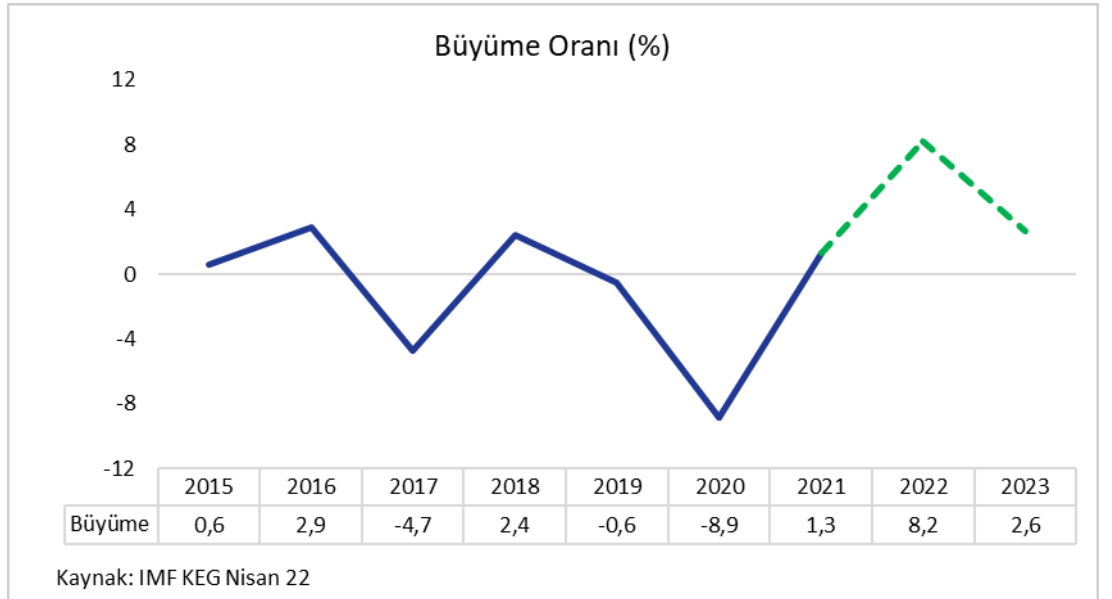

2. BÜYÜME

Ülkenin ekonomik performansı genel olarak petrol fiyatlarında yaşanan dalgalanma ile paralellik göstermektedir. 2014 yılında petrol fiyatlarının dip noktayı görmesiyle 2015 yılında petrol dışı büyüme durma noktasına gelmiş ve ülkenin büyüme oranı %0,6 seviyesine gerilemiştir. 2016 yılında yeniden ivme kazanan petrol dışı sektörün büyümesi ülkenin bu yıl içerisinde %2,9 genişlemesini sağlamıştır. Ancak 2017 yılında OPEC+ 'in hidrokarbon üretimine %6'ya yakın bir kısıtlama getirmesiyle ülke %4,7 oranında daralmıştır. 2018 yılında petrol fiyatlarının nispeten yükselmesiyle genişleyen ekonomi 2019 yılında petrol fiyatlarının düşmesi ve OPEC+'ın petrol üretimini %1 azaltma kararından sonra ülke %0,6 daralmıştır.

2020 yılında salgın ile birlikte yeniden petrol fiyatlarının düşmesi ve petrol üretiminin kısıtlanması ülkenin %8,9 daralmasına neden olmuştur. İki yıllık durgunluktan sonra ekonomi, petrol sektörünün OPEC+'nın gevşeme kararı doğrultusunda toparlanmaya başlamıştır. Bunun yanı sıra, yenilenen borç ödeme ertelemeleri ve yüksek tüketici kredileri ile desteklenen iç toparlanma büyümeyi desteklemiş ve ekonominin %1,3 genişlemesine katkıda bulunmuştur.

OPEC+ kesintilerinin aşamalı olarak kaldırılması petrol üretiminin artması ve iç talebin güçlenmesiyle birlikte büyümenin 2022 yılında %8,2 olacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca, Al Zour rafinerisindeki yeni kapasitenin devreye girmesiyle petrol üretiminin 2022'de %8,6 artması beklenmektedir. Güçlü iç talebin 2022'de enflasyona ivme kazandıracağı ancak para politikasının kademeli olarak sıkılaştırılmasıyla orta vadede enflasyonun baskılanacağı tahmin edilmektedir.

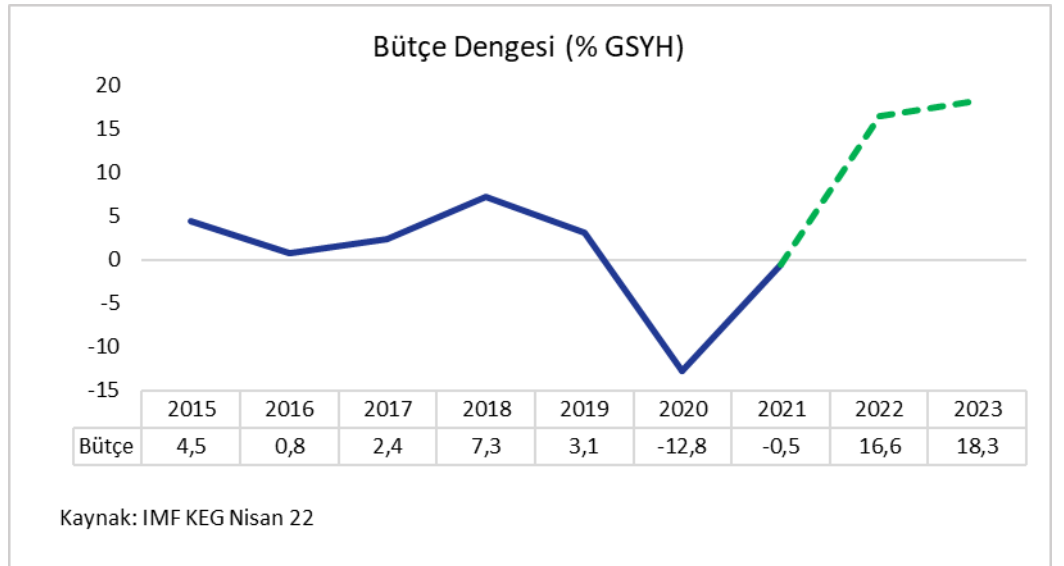

2. BÜTÇE DENGESİ

Kuveyt bütçesinin %89'u petrol, tüm ekonominin %55'i petrol gelirlerine bağlıdır. Kuveyt, bütçe hesaplarında petrol fiyatlarındaki dalgalanmalara karşı korunmak amacıyla tahmini petrol fiyatlarını oldukça düşük tutmaktadır. Buna ek olarak, ülkenin sahip olduğu birikimler sayesinde petrol fiyatlarındaki düşüşlerin olumsuz etkileri en aza indirilmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle, bütçe dengesinde genellikle fazla verilmektedir. Bunun yanı sıra, ülkenin bazı temel girdi fiyatlarına sübvansiyon uygulaması ve bu ürünlerin düşük fiyata satılması, yurtiçi telefonlaşmanın ücretsiz olması bütçe üzerinde baskı oluşturmaktadır.

Kuveyt kamu maliyesi, 2018 yılında %7,3 bütçe fazlası vermiştir. 2019 yılında azalmaya başlayan bütçe gelirleri, bütçe fazlasını %3,1'e geriletmiştir. 2020 yılında salgın dolayısıyla hanehalkı, firmalar ve finans sektörüne sağlanan mali yardımlar ile enerji sektöründe yaşanan şoklar, ülkenin 15 yıl sonra GSYH cinsinden %12,8 bütçe açığı vermesine neden olmuştur. 2021 yılında uygulamaya konulan KDV oranı bütçe üzerindeki baskıyı hafifletse de devam eden mali destekler ülkenin bu yıl içerisinde de %0,5 açık vermesine neden olmuştur.

3. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yönleri:

- Ülkenin servet fonu şeklindeki yüksek birikimleri (Gelecek Nesiller Fonu) dış şoklara karşı ülkeyi avantajlı hale getirmektedir. IMF, bu birikimlerin 2020-2021’de 414 milyar ABD dolarına (GSYH’nin %387’si) eşdeğer olduğunu tahmin etmektedir.

Zayıf Yönleri:

- Petrol GSYH’nin kabaca yarısını, toplam ihracatın ve devlet gelirlerinin %90’ından fazlasını oluşturmaktadır. Bu durum, Kuveyt’i petrol fiyat dalgalanmalarına karşı savunmasız bırakmaktadır.
- Kuveyt’in bürokrasi ile karakterize edilen zayıf politika oluşturma ve zorlu operasyonel ortamı, şimdiye kadar özel sektör ve yabancı yatırım büyümesini bastırmıştır.
- Kuveyt’in sınırlı ekonomik çeşitlendirmesi, ülkenin ithalata büyük ölçüde bağımlı kalması anlamına gelmektedir.

Fırsatlar:

- Kuveyt, Irak’ta iş yapan şirketler ve yatırımcılar için cazip bir başlangıç konumundadır.
- Kuveyt ekonomisinin sınırlı çeşitlenmesi, özellikle mevcut yüksek petrol fiyatları göz önüne alındığında ilerleme için geniş yeşil alan fırsatları sunmaktadır.

Tehditler:

- Petrol fiyatlarındaki herhangi bir ani düşüş, büyüme görünümü üzerinde doğrudan etkiyle birlikte, kamu harcamalarında da ani kesintilere yol açma riski oluşturmaktadır.

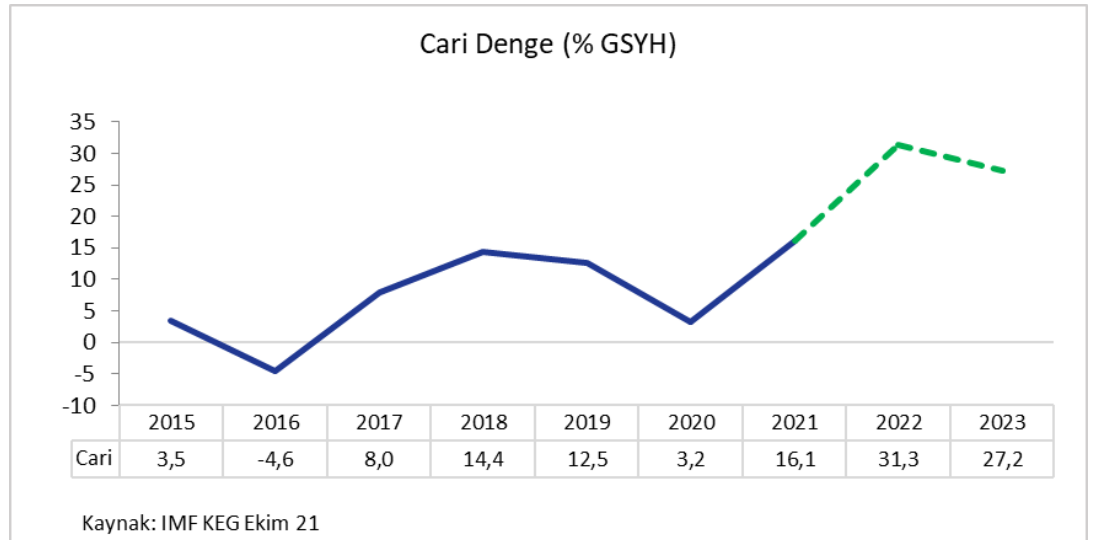
4. CARİ DENGİ VE DİŞ TİCARET

Kuveyt cari dengesi yüksek miktarlarda gerçekleşen dış ticaret fazlası ile genellikle cari fazla vermektedir. 2014 yılında 70 milyar USD dış ticaret fazlasının etkisiyle %33,4 cari fazla veren ülkenin ihracatı 2015 yılında %46 azalarak 55 milyar USD'ye dış ticaret fazlası da 23 milyar USD'ye gerileyerek %3,5 oranında cari fazla vermiştir. 2016 yılında ise ihracatın 46 milyar USD'ye düşmesi ile Kuveyt son 20 yılın ilk cari açığını vermiştir. (%4,6)

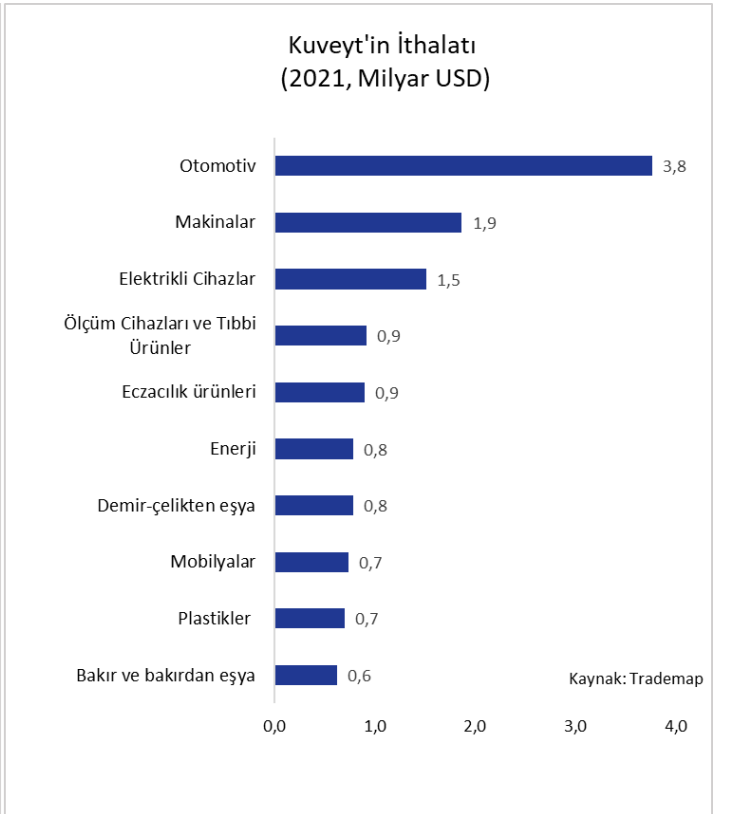
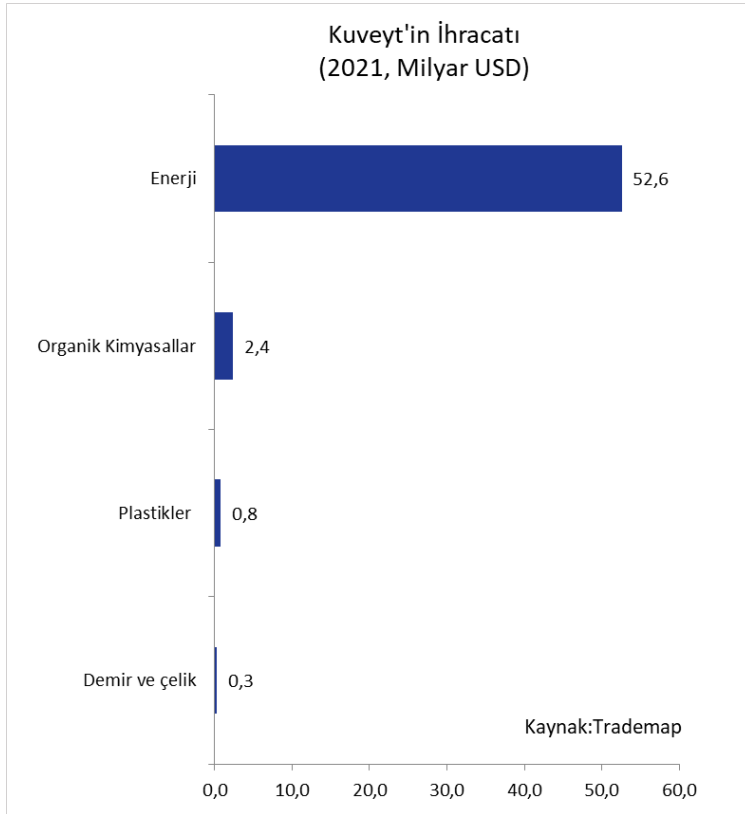
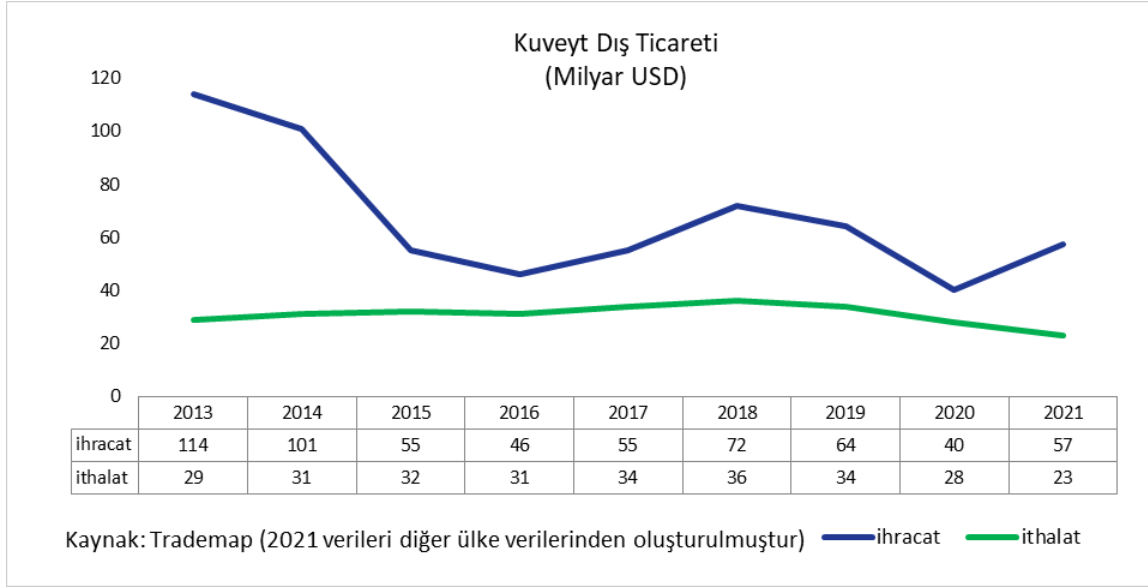
Ülke, 2017-2019 yılları arasında ihracatın 55-75 milyar USD civarında gerçekleşmesi ile çift haneli cari fazla oranına ulaşmıştır. 2020 yılında salgın etkisi ile birlikte ihracat %37 daralarak 40 milyar USD'ye ithalat ise %18 daralarak 28 milyar USD'ye gerilemiştir. Bu yılda ülke GSYH cinsinden %3,2 cari fazla vermiştir.

2021 yılında ise ihracat yeniden ivme kazanmış ve %43 yükselerek 57 milyar USD'ye; ithalat ise aynı dönemde %17 daralarak 23 milyar USD'ye gerilemiştir. Böylece bu yıl içerisinde dış ticaret hacmi 80 milyar USD'ye ulaşırken dış ticaret fazlası 34 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca bu yılda GSYH cinsinden %16,1 cari fazla verilmiştir.

Ürün bazında ticarete ise, Kuveyt ihracatının %92'sini enerji sektörü oluşturmaktadır. İthalat tarafından ise otomotiv %16'yi, makineler %8'i, elektrikli cihazlar ise %7'yi oluşturmaktadır.

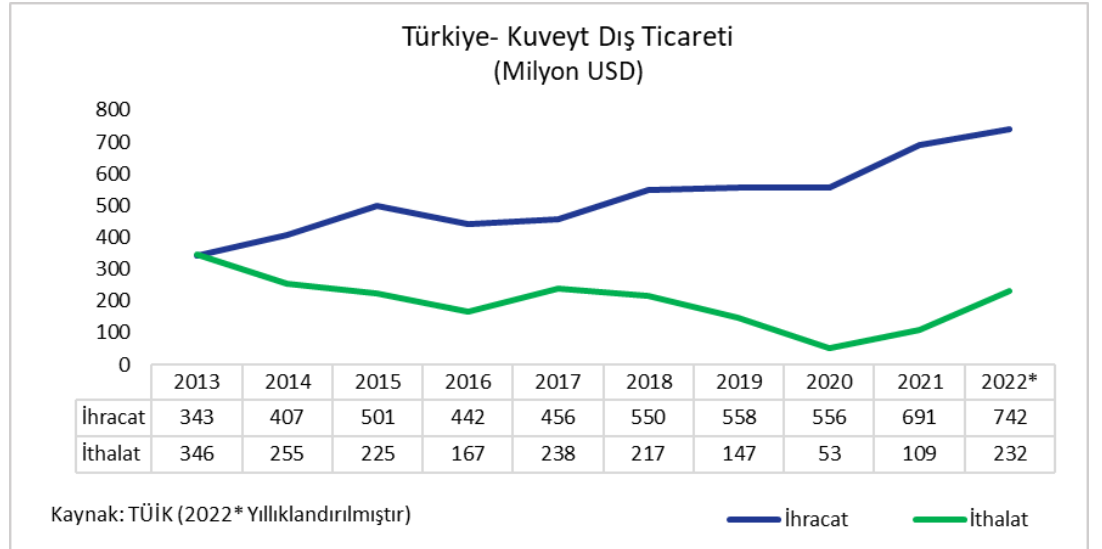

5. TÜRKİYE İLE DİŞ TİCARETİ

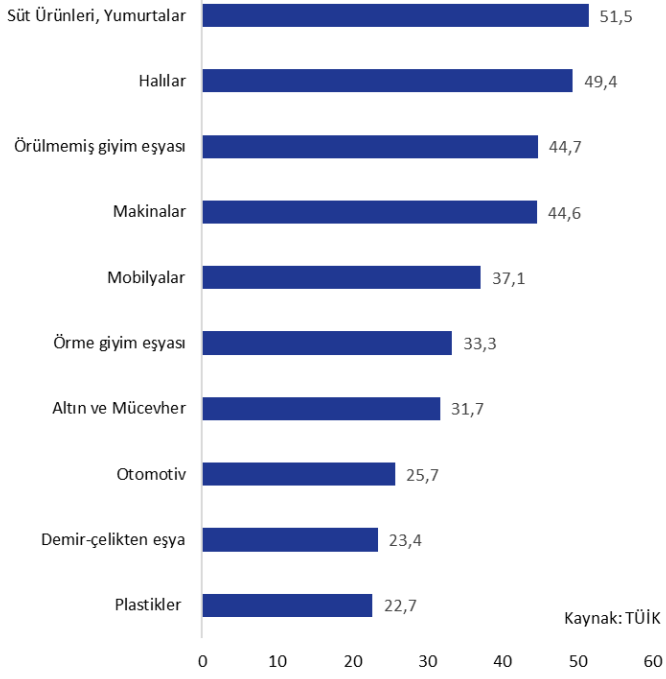
Türkiye Kuveyt ile olan ticaretinde 2013 yılı haricinde net ihracatçı konumundadır. 2014 yılında 662 milyon USD olan dış ticaret hacmi 2021 yılında 800 milyon USD'ye ulaşarak son 10 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

2020 yılında 556 milyon USD olan ihracat 2021 yılında %24 artarak 691 milyon USD'ye; ithalat ise aynı dönemde 53 milyon USD'den %106 artışla 109 milyon USD'ye yükselmiştir. Böylelikle, 2021 yılında Kuveyt'e karşı 582 milyon USD dış ticaret fazlası verilmiştir. 2022 yılının ilk 7 ayında ise ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %14 artarak 410 milyon USD'ye; ithalat ise 177 milyon USD'ye yükselmiştir.

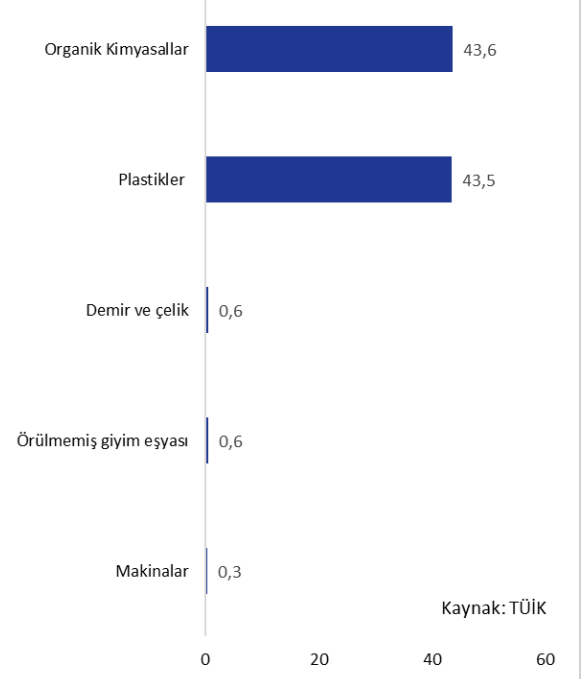
Ürün bazında ise, 2021 verilerine göre Türkiye'nin Kuveyt'e olan ihracatında süt ürünleri-yumurtalar, halılar, örülmemiş giyim eşyası öne çıkmaktadır. Bu sektörler ülkeye olan ihracatın %23'ünü oluşturmaktadır. Kuveyt'den olan ithalatta ise organik kimyasallar ithalatın %50'sini plastikler ise %49'unu oluşturmaktadır

Türkiye'nin Kuveyt'e İhracatı (2021, Milyon USD, ÖTS)

Türkiye'nin Kuveyt'ten İthalatı (2021, Milyon USD, ÖTS)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr